

BAROK IN KLASICIZEM

Barok in klasicizem sta bili dve pomembnejši umetnostni smeri, ki sta se razvijali vzporedno od konca 16. do začetka 18. stoletja v različnih evropskih deželah. Na razcvet baroka (v portugalsščini pomeni biser nepravilne oblike) so vplivali razvoj in bogatenje meščanstva ter dvornega plemstva kot tudi obnavljanje moči in vpliva krščanstva, ki je spodbujalo nastajanje cerkvene umetnosti. Baročni umetniki so tematizirali nasprotja med cerkvenim in posvetnim, med božjim in človeškim, med duhovno zamaknjenostjo in telesno čutnostjo, med minljivostjo in večnostjo, med odrekanjem in uživanjem življenja. Izbrane snovi so izoblikovali zelo pretirano, popačeno, grobo nazorno, izumetničeno in preokrašeno. V besedilih ni bilo več skladnosti med snovjo in obliko. Značilni so bili zgledi (eksempli), emblemi (simbolna znamenja, prispodobe) in alegorije. Nastale so nove baročne lirske, epske in dramske vrste; med njimi zlasti prenovljen sonet, ep (s snovmi iz antične mitologije in Biblije), roman (heroično-galantni in potepuški) ter drame (tragedije).

Tedanja slogovna prizadevanja označujemo z izrazom manierizem (način). Gre za poskuse, da bi uveljavili subjektiven in nenaraven, pretirano stiliziran način umetniškega izražanja koz umetniško konvencijo.

Nekakšen slogovni odvod baroka je bil rokoko, ki pa je bil bolj igriv, zabaven, intimen, lahkoživ, dvorljiv, površno čuten in poln duhovičenj.

Klasicizem je bil vzporedni slogovni pojav, ki je nastal v Franciji kot posledica vse večje moči absolutne monarhije, vplivov racionalizma, usihanja renesančnega senzualizma... Od antičnih mojstrov so klasicisti prevzemali njihove teme, motive, oblike in slog. Njihova besedila so bila bolj poduhovljena, razumna in jasna ter moralno-etična, zato so največkrat zgledi junaške galantnosti, odrekanj in zmage nad samim seboj.

Osrednji književni vrsti sta bili tragedija in komedija, sledijo jima še komični epi, didaktična in miselna poezija (basni) ter bogata miselna proza (govorniška, filozofska, zgodovinska, spominska in pisemska).